

Etkili Öğretim Tasarımı

Takım Sporları

Editörler:

Fatih DERVENT

Erhan DEVRİLMEZ

Mehmet İNAN

Editörler: Fatih DERVENT - Erhan DEVRİLMEZ - Mehmet İNAN

ETKİLİ ÖĞRETİM TASARIMI **Takım Sporları**

ISBN 978-625-6287-37-2

Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

© 2024, PEGEM AKADEMİ

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. AŞ'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Bu kitap T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır. Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayineimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almamasını diliyoruz.

Pegem Akademi Yayıncılık, 1998 yılından bugüne uluslararası düzeyde düzenli faaliyet yürüten **uluslararası akademik bir yayinevidir**. Yayımladığı kitaplar; Yükseköğretim Kurulunca tanınan yükseköğretim kurumlarının kataloglarında yer almaktadır. Dünyadaki en büyük çevrimiçi kamu erişim kataloğu olan **WorldCat** ve ayrıca Türkiye'de kurulan **Turcademy.com** tarafından yayınları taranmaktadır, indekslenmektedir. Aynı alanda farklı yazarlara ait 2000'in üzerinde yayını bulunmaktadır. Pegem Akademi Yayınları ile ilgili detaylı bilgilere <http://pegem.net> adresinden ulaşılabilir.

I. Baskı: Eylül 2024, Ankara

Yayın-Proje: Zeynep Güler
Dizgi-Grafik Tasarım: Tuğba Kaplan
Kapak Tasarım: Pegem Akademi

Baskı: Sonçağ Yayıncılık Matbaacılık Reklam San Tic. Ltd. Şti.
İstanbul Cad. İstanbul Çarşısı 48/48 İskitler/Ankara

Yayıncı Sertifika No: 51818
Matbaa Sertifika No: 47865

İletişim

Pegem Akademi: Shira Ticaret Merkezi
Macun Mahallesi 204 Cad. No: 141/33, Yenimahalle/Ankara
Yayınevi: 0312 430 67 50
Dağıtım: 0312 434 54 24
Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60
İnternet: www.pegem.net
E-ileti: pegem@pegem.net
WhatsApp Hattı: 0538 594 92 40

ÖN SÖZ

“Etkili Öğretim Tasarımı” isimli kitap için ön söz yazmaktan büyük mutluluk duyuyorum.

Alan bilgisi, beden eğitimi ve antrenör eğitimi için her zaman temel bir bilgi kaynağı olmuştur. Alan bilgisinin önemi, Lee Shulman'ın 1986 ve 1987'deki makalelerindeki vurgu sonrasında artmıştır. Ancak bu odak noktası başlangıçta sadece araştırmacılar açısından geçerliydi. Bu durum, 2008 yılında matematik alanındaki araştırmacıların (Ball vd., 2008) alan bilgisini iki kategoride tanıtmaları ile değişti. İlk kategori, bir spor dalını oynayabilmek için gerekli bilgiyi tanımlamaktadır. Öğretmenlerin ve antrenörlerin oyunun kuralları, oyunun görgü kuralları, teknikler ve oyunu kazanmaya yönelik taktikleri bilmeleri, genel alan bilgisi olarak ifade edilmiştir. İkinci kategori, özelleşmiş alan bilgisi ise öğretmen ve antrenörlerin öğrencilerine veya sporcularına öğretim görevlerini nasıl sunduklarını, teknik veya taktikleri öğretmek için tasarladıkları öğretim görevlerini ve öğrencilerin ya da sporcuların muhtemel performans hatalarını tespit etme ve düzeltme becerilerini kapsar.

Bu kavramsallaştırmalar, öğretmenlerin genel alan bilgisi ve özelleşmiş alan bilgisini ne kadar iyi bildiklerini ve bunun hizmet öncesi öğretmen eğitiminde, öğretmenler ve antrenörlere yönelik mesleki gelişim programlarında ne kadar iyi öğretildiğini ortaya çıkarmaya odaklanan kapsamlı bir araştırma çabasını ateşledi. Bu çalışmaların bulguları oldukça güçlüdür. Türkiye dahil küresel çapta gerçekleştirilen araştırmalar, birçok ülkede ve farklı spor dallarında öğretmenlerin ve antrenörlerin öğretmekle yükümlü oldukları spor ve fiziksel aktivitelere yönelik alan bilgisinde düşündükleri kadar bilgili olmadıklarını ortaya çıkarmıştır. Bizler (öğretmenler ve antrenörler) öğretmekle yükümlü olduğumuz alan bilgisi konusunda kendimize her zaman güvenmişizdir. Çoğumuz öğretmenlik veya antrenörlük alanına, hareket etmeyi ve oynamayı sevdiğimiz için geldik ve çoğu zaman bunu gerçekleştirdik. Ancak bu süreç bizlere, öğretmenlik ve antrenörlüğün pedagojik açıdan sadece zorlu meslekler olmadığını, etkili olmak için gereken alan bilgisinin de özel ve karmaşık olduğunu gösterdi. Eğer bir sporu önceden oynadıysanız, o sporu öğretebileceğinizi düşünmek doğru bir varsayım değildir.

Bu kitap şu soruya bir yanıttır: “Öğretmenlerin ve antrenörlerin, konu alanını etkili bir şekilde öğretebilmeleri için kendi sporlarında iyi eğitim aldıklarından emin olmalarına nasıl yardımcı olabiliriz?”. Yeteneği ve motivasyonu olan birine öğretmek kolaydır. Ancak birçok öğrencimiz ve sporcumuz öğrenme konusunda direnç gösterir. Bir öğretmenin veya antrenörün bir spora dair alan bilgisi düzeyi ne kadar derin olursa, öğrencilerin öğrenmesine o kadar çok yardımcı olabilir.

“Etkili Öğretim Tasarımı” bölüm yazarları, alanında uzman akademisyen ve antrenörlerden oluşmaktadır. Bu kitabın odak noktası, öğrencilerin ve sporcuların şu anda yapamadıkları becerileri öğrenmeleri veya yeni başlayanlar ve orta düzey performans gösterenlerin performanslarını yeterli düzeye getirebilecek içerikleri öğretmen ve antrenörlere sunmaktır. Bir sporun genel alan bilgisini öğrenmek için kullanılacak çok sayıda kitap bulunabilir. Ancak çok az kitap özelleşmiş alan bilgisine odaklanmaktadır. Özellikle alan bilgisinin iki önemli kategorisini birbiriyle ilişkilendiren kitapların sayısı daha da azdır. Bu kitap ile Türkiye’de okullarda ve kulüplerde sporların etkili öğretimine katkı sağlaması beklenmektedir.

Öğretmenlik ve antrenörlüğe yeni başlayanların ve deneyimli eğitimcilerin bu kitaba sahip olmalarını öneririm. Kitabın editörlerini ve bölüm yazarlarını yaptıkları çalışmalardan dolayı kutlar siz öğretmen ve antrenörlere çalışmalarınızda başarılar dilerim.

Phillip Ward, PhD. FNAK, RFSA, FNASHPERSD

Professor

The Ohio State University

Director, Learning to Teach Physical Education Research Program

Director, Master of Sports Coaching Degree

ÖN SÖZ

Beden eğitimi ve sporun bireyin yaşamındaki önemi özellikle son 30 yıldır halk sağlığı ve bireyin eğitimindeki rolü nedeniyle daha iyi anlaşılmış durumda. Bu konuda çok hızlı artan bir bilgi birikimiyle karşı karşıyayız. Her geçen gün fiziksel aktivite, egzersiz, sporlar konusundaki alan bilgimiz genişliyor ve derinleşiyor. Aynı zamanda, öğrenmenin nasıl oluştuğuna dair kuramsal bilgimiz artıyor. Öğrenmenin nasıl oluştuğunu daha iyi anladıkça öğretmenin daha etkili yollarını buluyoruz.

Elinizdeki “Etkili Öğretim Tasarımı” kitabı, beden eğitimi ve spor alanındaki, öğrenme ve öğretme kuramlarındaki güncel bilgileri sentezleyerek spor eğitimcileri ve araştırmacılar için etkili öğretim tasarımında yol gösterici bir kaynak olma özelliği taşıyor.

Kitabın iki açıdan güçlü olduğunu özellikle vurgulamak isterim. Bunlardan birincisi Fatih ve Erhan’ın kitabın konusu ile ilgili araştırma ve uygulama deneyimleridir. Fatih ve Erhan 10 yılı aşkın süredir bu konu üzerinde çalışmaktadır. Saygın uluslararası dergilerde hakem değerlendirmesinden geçmiş yayınları vardır. Ayrıca, yazdıklarını spor eğitimci olarak sahada fiilen kullanmaları söz konusudur. Bunun yanında üniversitelerde ilgili spor dallarını uzun yıllardır öğreten, kulüp, federasyon ve milli takım düzeyinde önemli görevler üstlenen uzmanlardan oluşan güçlü bir yazar grubunun kitabın niteliğine katkısı yadsınamaz. Bu nedenlerle kitabın içeriğinin teori ve uygulamayı ele alma açılarından sağlam bir zemine oturduğunu düşünüyorum.

Kitabın ikinci güçlü yönü ise bizlere öğrencilere daha iyi öğrenme ortamını nasıl hazırlayabileceğimizi farklı spor branşlarından örneklerle somutlaştırmasıdır. Bu yolla beden eğitimi ve sporda öğretim tasarımı unsurlarını daha iyi anlayabiliyoruz ve eğitimlerde kullanma olasılığımız artıyor.

Sevgili Fatih ve Erhan, yıllar süren bilimsel çalışmalarınız sonunda deneyimli bir ekiple ortaya şahane bir eser çıkarmışsınız. Sizleri gönülden tebrik ediyorum. Değerli okuyucuların kitaptan faydalanmalarını ve ülkemizdeki beden eğitimi ve spor eğitiminin bir üst düzeye taşınmasını diliyorum. Çocuk ve gençlerimizi geleceğe ancak bu yolla verimli bir şekilde hazırlayabiliriz.

Saygılarımla,

Prof. Dr. Mustafa Levent İnce
Orta Doğu Teknik Üniversitesi
Beden Eğitimi ve Spor Bölümü

BÖLÜMLER VE YAZARLARI

Editörler: Fatih DERVENT - Erhan DEVRİLMEZ - Mehmet İNAN

1. Bölüm: Etkili Öğretim Tasarımı

Fatih DERVENT, Marmara Üniversitesi
ORCID No: 0000-0002-2612-3549

2. Bölüm: Takım Sporları İçin Öğretim Tasarımı

Futbol

Fatih DERVENT, Marmara Üniversitesi
ORCID No: 0000-0002-2612-3549
Nazım NAYIR, Marmara Üniversitesi
ORCID No: 0000-0001-7703-1313

Hentbol

Meral KÜÇÜK YETGİN, Marmara Üniversitesi
ORCID No: 0000-0002-4916-5661
Fatih DERVENT, Marmara Üniversitesi
ORCID No: 0000-0002-2612-3549

Korfbol

Müfide YORUÇ ÇOTUK, Marmara Üniversitesi
ORCID No: 0000-0003-0594-3254
M. Lale GÜLER, Marmara Üniversitesi
ORCID No: 0000-0002-9180-8130
Fatih DERVENT, Marmara Üniversitesi
ORCID No: 0000-0002-2612-3549

Voleybol

Müfide YORUÇ ÇOTUK, Marmara Üniversitesi
ORCID No: 0000-0003-0594-3254
Fatih DERVENT, Marmara Üniversitesi
ORCID No: 0000-0002-2612-3549

Basketbol

Recep SOSLU, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi

ORCID No: 0000-0003-3751-0631

Meltem DEVRİLMEZ, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi

ORCID No: 0000-0003-2347-0673

Erhan DEVRİLMEZ, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi

ORCID No: 0000-0002-5136-7510

İÇİNDEKİLER

Ön Söz.....	iii
Ön Söz.....	v
Bölümler ve Yazarları.....	vii
Giriş.....	xiii

1. BÖLÜM

ETKİLİ ÖĞRETİM TASARIMI

Etkili Öğretim Tasarımı için Gerekli Bilgi Kaynakları.....	1
Pedagojik Alan Bilgisi	1
Alan Bilgisi	3
Fiziksel Aktivite ve Sporlara Özgü Alan Bilgisi.....	5
Genel Alan Bilgisi.....	7
Özelleşmiş Alan Bilgisi.....	9
Etkili Öğretim Tasarımı için Kriterler	11
Öğretim Tasarımlarının Geliştirilmesi.....	11
Öğretim Tasarımlarının Sunumu	15
Etkili Öğretim için Yansıtıcı Düşünme	19
Deneyimlerden Öğrenmek için Bilinçli Farkındalık.....	19
Kaynakça.....	27

2. BÖLÜM

TAKIM SPORLARI İÇİN ÖĞRETİM TASARIMI

FUTBOL

Futbol Oyun Yapısı ve Temel Kuralları	32
Futbol Öğretimine Yönelik Pedagojik Bakış Açımız	33
Futbol Temel Teknikleri.....	36
Top Sürmenin Kritik Özellikleri	37
Paslaşmanın Kritik Özellikleri.....	38
Top Kontrolünün Kritik Özellikleri.....	40
Şutun Kritik Özellikleri	42
Kafa Vuruşunun Kritik Özellikleri.....	44
Yön Değiştirmenin Kritik Özellikleri	45
Topu Korumanın Kritik Özellikleri.....	46

Futbol Temel Taktikleri	47
Hücum Taktikleri	48
Savunma Taktikleri	54
Futbol Isınma	58
Futbol Öğretim Tasarımları	59
Kaynakça.....	128

HENTBOL

Hentbol Oyun Yapısı ve Temel Kuralları	129
Hentbol Öğretimine Yönelik Pedagojik Bakış Açımız.....	130
Hentbol Temel Teknikleri.....	134
Pas	135
Top Atmanın Kritik Özellikleri	135
Top Tutmanın Kritik Özellikleri	136
Top Sürmenin Kritik Özellikleri	137
Şutun Kritik Özellikleri	139
Rakibi Şaşırtma Hareketinin Kritik Özellikleri.....	140
Bireysel Savunmanın Kritik Özellikleri.....	141
Hentbol Temel Taktikleri	143
Hentbol Hücum Taktikleri.....	143
Savunma Taktikleri	148
Hentbola Özgü Isınma Prensipleri.....	150
Hentbol Öğretim Tasarımları	151
Kaynakça	196

KORFBOL

Korfbol Oyun Yapısı ve Temel Kuralları	197
Korfbol Öğretimine Yönelik Pedagojik Bakış Açımız	199
Korfbol Temel Teknikleri	202
Pas	203
Çift Elle Atışın Kritik Özellikleri	203
Tek Elle Atışın Kritik Özellikleri.....	204
Çift Elle Yakalamanın Kritik Özellikleri	205
Tek El Yakalamanın Kritik Özellikleri.....	206
Şut	207
Mesafe Atışının Kritik Özellikleri.....	207

Turnike Atışının Kritik Özellikleri	209
V Atışının Kritik Özellikleri	210
Penaltı Atışının Kritik Özellikleri	212
Korfbol Temel Taktikleri	213
Hücum Taktikleri	213
Savunma Taktikleri	217
Korfbol Öğretim Tasarımları	221
Kaynakça.....	277

VOLEYBOL

Voleybol Oyun Yapısı ve Temel Kuralları	279
Voleybol Öğretimine Yönelik Pedagojik Bakış Açımız	280
Voleybol Temel Teknikleri	283
Pas	285
Pasın Kritik Özellikleri.....	285
Manşet	286
Manşetin Kritik Özellikleri.....	286
Servis	288
Alttan Servisin Kritik Özellikleri	289
Tenis Servisin Kritik Özellikleri.....	290
Smaç	291
Smacın Kritik Özellikleri	292
Blok	293
Bloğun Kritik Özellikleri.....	294
Voleybol Temel Taktikleri	295
Voleybol Öğretim Tasarımları	298
Kaynakça.....	355

BASKETBOL

Basketbol Oyun Yapısı ve Temel Kuralları	357
Basketbol Öğretimine Yönelik Pedagojik Bakış Açımız.....	359
Basketbol Temel Teknikleri.....	361
Temel Duruşun Kritik Özellikleri	361
Hücumda Temel Duruş.....	361
Savunmada Temel Duruş	362
Paslaşma	362

Göğüs Pasın Kritik Özellikleri	363
Yerden Sektirerek Pasın Kritik Özellikleri.....	363
Baş Üstü Pasın Kritik Özellikleri	363
Top Sürme	365
Top Sürmenin Kritik Özellikleri	365
Turnike	366
Turnikenin Kritik Özellikleri	366
Şut.....	367
Şut Tekniğinin Kritik Özellikleri.....	367
Basketbol Öğretim Tasarımları	369
Kaynakça.....	409
Ekler	411
Futbol	412
Futbol İçerik Haritası.....	412
Futbol Sezon Planı	416
Futbol Öğretim Tasarımları Matrisi	418
Hentbol	422
Hentbol İçerik Haritası.....	422
Hentbol Sezon Planı.....	426
Hentbol Öğretim Tasarımları Matrisi	428
Korfbol.....	431
Korfbol İçerik Haritası.....	431
Korfbol Sezon Planı	435
Korfbol Öğretim Tasarımları Matrisi	436
Voleybol	439
Voleybol İçerik Haritası.....	439
Voleybol Sezon Planı	443
Voleybol Öğretim Tasarımları Matrisi	444
Editörler ve Yazarlar Hakkında	447

GİRİŞ

‘Etkili öğretim için gereken öncelikli öğretmenlik becerisi nedir?’ sorusuna farklı yanıtlar vermek mümkün olsa da biz bu kitapta etkili öğretim için öğretmenlerin sahip olması gereken bilgi kaynağı olarak alan bilgisine odaklanıyoruz. Alan bilgisine odaklanmamızın nedeni; yapılan araştırmaların ortaya koyduğu üzere öğretmenlerin sahip olduğu derin alan bilgisinin çeşitli fiziksel aktiviteler ve sporların etkili şekilde öğretilmesinde diğer değişkenler arasında en belirleyici faktör olmasıdır. Bu nedenle alan bilgisi, Türkiye ve birçok ülkenin öğretmenlik yeterlikleri ve standartlarının ilk sıralarında yer almaktadır.

Birbirini etkileyen, çoğu zaman beklenmedik olayların yaşandığı dinamik bir atmosfer olan öğrenme ortamında öğretim tasarımlarının geliştirilmesi ve sunumuna, öğrenme görevlerinin öğrencilerin gelişim düzeylerine göre uyarlanmasına kadar eğitimcilerin aldığı kararlarının kaynağını büyük çoğunlukla öğrettikleri konuya yönelik alan bilgisinin derinliği belirlemektedir. Alan bilgisi ne kadar derinse öğretim repertuarı da o denli zengin olmaktadır. Bu durum alınan kararların çoğunlukla etkili öğrenmeyle sonuçlanmasını sağlar.

Kitap, etkili öğretim tasarımı ve sunumu için gerekli bilgi kaynakları ve etkili öğretime yönelik kriterleri açıklayan bölümlerle başlıyor. Ardından futbol, hentbol, korfbol, voleybol ve basketbol spor dallarına yönelik öğretimin tasarımları ayrı ayrı sunuluyor. Belirtilen sporlara yönelik bölümlerde; spor dalına özgü esas aldığımız pedagojik bakış açısı ardından hangi becerilerin, hangi sırayla öğretilmesi gerektiğine, performans esnasında öğrencilerin sergileyebileceği olası hatalara ve bunlara yönelik iyileştirmelere yer veriyoruz. Küçük adımlarla hazırlanmış, birbirleriyle anlamlı şekilde bütünleştirilmiş öğrenme görevleri, oyuncuların gelişim özelliklerine duyarlı uyarılama ve farklılaştırma örneklerini de kapsıyor.

Bu kitabın getirdiği yeniliklerden biri de farklı disiplinlerde uzmanlık bilgisi niteliğini ölçmek için kullanılan kavram haritalarının beden eğitimi ve spor öğretimine aktarılmış hali olan *içerik haritalarına* ilk kez yer veriliyor olmasıdır. Konu ve becerilerin basitten karmaşığa giden bir öğretim sıralamasıyla diğer içeriklerle ilişkilendirilerek sunulduğu içerik haritaları, sizlere ilgili spor dalına yönelik öğretim tasarımlarını düzenlenmiş bir grafik şeklinde sunuyor. İçerik haritalarına ek olarak sezon planlarını ve öğretim tasarımları ile Beden Eğitimi ve Spor Dersi Öğretim Programları arasındaki ilişkiyi ortaya koyan matrisleri kitabın sonunda, ekler bölümünde bulabilirsiniz. Takım sporlarının öğretimine yönelik olarak yazdığımız bu kitabın bireysel sporların öğretimi için hazırlamakta olduğumuz kitapla devam edeceğini belirterek bu yazıyı sonlandırıyoruz. Farklı bağlamlarda, farklı beden eğitimi öğretmenleri ve antrenörler tarafından denenerek etkililiği ortaya konmuş ve bu nedenle derslerinize kolayca aktarabileceğiniz zengin içeriklerin yer aldığı bir başucu kitabı olacağına inanarak sizlere iyi okumalar diliyoruz.

1. BÖLÜM

ETKİLİ ÖĞRETİM TASARIMI

Fatih DERVENT, Marmara Üniversitesi
ORCID No: 0000-0002-2612-3549

Etkili Öğretim Tasarımı için Gerekli Bilgi Kaynakları

Pedagojik Alan Bilgisi

Beden eğitimi dersi, birbirini etkileyen (başarılı olmayan denemesinin, arkadaşının attığı pastan kaynaklandığını düşünen öğrenci), bazen beklenmedik olayların (aniden bastıran yağmur, ayak bileğini burkan öğrenci) yaşandığı dinamik bir atmosfer olması nedeniyle sürekli bir gözlem ve düzenleme gerektirir. Bu dinamik atmosfer öğretmenleri, öğretim sergiledikleri bağlama özgü olarak sürekli yeni kararlar almaya sevk eder ki bu kararlar, öğretmenlerin sahip oldukları bilginin eyleme dönüşmüş halidir. Öğretmenlerin aldıkları kararları, etkili bir öğretim performansına dönüştürebilmeleri için ihtiyaç duydukları temel bilgi kaynaklarının başında pedagojik alan bilgisi¹ gelmektedir. Pedagojik alan bilgisi, öğretmenlerin konuyu, farklı ilgi ve beceri düzeyindeki öğrencileri için anlaşılabilir ve uygulanabilir hale getirmek adına öğretim tasarımları ve sunumlarında yaptıkları uyarlamalarda kendini gösterir (Shulman, 1987; Ward vd., 2015).

Öğretmenlik, karar odaklı bir meslektir.

Sözü edilen uyarlamaların etkili olabilmesi diğer bir ifadeyle öğrenci öğrenmesini zenginleştirebilmesi için farklı bilgiler -ki bu bilgiler pedagojik alan bilgisini besler- gerekir:

Öğrenci bilgisi: Öğrencilerin arka planlarını, ilgi alanlarını, kişilik özelliklerini, önceki öğrenme deneyimlerini bilmek.

---

1 Pedagojik alan bilgisi, Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlikleri (MEB, 2017) mesleki bilgi alanında yer alan öğretmen yeterliliklerinden biridir.

Müfredat bilgisi: Öğretim programlarının temel felsefesini, ana çıktılarını, ilkelerini, sınıf düzeylerine özgü kazanımlarını bilmek.

Bağlam bilgisi: Okulun bulunduğu çevrenin sosyo-ekonomik-kültürel yapısını, demografik özelliklerini, sahip olduğu kaynakları, çevresel fırsatları bilmek.

Pedagoji Bilgisi: Genel eğitim ile beden eğitimi ve spor öğretimine yönelik farklı öğretim model ve stratejilerini bilmek.

Alan Bilgisi: Ne öğretilceğini ve bunun öğrencilere nasıl aktarılacağını bilmek.

Neyin (hangi içerik?), nasıl (ne tür bir sunumla?) öğretilceği ile ilgili alınan her bir karar; öğretimin gerçekleştiği ortam ve öğrencinin özellikleri ile öğretmenin sahip olduğu alan bilgisi derinliği ve kişisel deneyimine² dayanır (Ward & Lehwald, 2018). Her öğretmen farklı bir deneyimle, farklı bir ortamda, farklı öğrencilere öğretmenlik yaptığı için alınan kararlar da farklılık gösterir. Kısacası alınan kararlar; kararı alana, yaşandığı an ve ortama özgüdür. Bu durumu farklı örneklerle açıklamaya çalışalım.

Korfbolda milli sporcu olan, yüksek lisans öğrencisi *Gülşah* öğretmen, yılın büyük bölümünde kar yağışı alan, Türkiye'nin en doğusundaki ilinde bulunan kaynakları sınırlı bir köy okuluna atanmıştır. Bir kısmının Türkçe iletişimde zorlandığı ama yeni öğretmenlerini görünce heyecandan yerinde duramayan öğrencilere, bu şartlarda daha önce bildiği konulardan birini yine daha önce bildiği yollarla öğretmenin mümkün olmadığını anlamıştır. Bu nedenle kendini; öğrencileriyle arasındaki uyum ve iletişimi artıracaklarını düşündüğü, bağlama uygun, çocuklar için erişilebilir bir kış sporunun öğretim tasarımı ve sunumunu belirlemesi gereken zorlu bir sürecin içinde bulur.

Pelin öğretmen, meslekte yirmi yılını geride bırakmış, deneyimli bir öğretmen olarak yabancı dilde eğitim veren, geniş imkânlarla sahip, Türkiye'nin en köklü vakıf okullarından birinde çalışmaktadır. Velilerin eğitim ve sosyo-ekonomik düzeyleri kadar öğrencilerin öz yönelimleri de oldukça yüksektir. *Pelin* öğretmen, öğrencilerinin kişiler arası becerilerini geliştirmesi gerektiğinin farkındadır. Öğrencilerine beklenen sosyal becerileri kazandıracaklarını düşündüğü iş birliği içeren oyunları kullanmaya karar verir. İlk haftalar çoğunlukla öğrencilerinin zihinlerindeki direnci kırarak yeni oyunlar tasarlamakla geçer.

Alper öğretmen, derslerinde öğrencilerine tercih ettiği sporun temel tekniklerini ve tüm detaylarını öğretmek konusunda son derece iyi bir performans

2 Öğretmenin mezun olduğu program, meslekteki aktif çalışma süresi, katılım gösterdiği mesleki gelişim programları, çalıştığı kurumun eğitim yaklaşımıyla sınırlı olmamak üzere birçok unsur kişisel deneyimleri etkiler.